

Karmienie piersią w otoczeniu innych

mgr Kinga Osuch

Centrum Medyczne Żelazna, Centrum Nauki o Laktacji

Breastfeeding in the Presence of Others

Kinga Osuch, MA, CDL

Karmienie piersią w przestrzeni publicznej budzi wiele kontrowersji. Media co jakiś czas donoszą o nieprzyjemnych, a nawet wrogich reakcjach, z jakimi spotykają się matki próbujące nakarmić swoje dzieci w samolocie, restauracji czy centrum handlowym.

Badacze z różnych krajów, w tym z Polski, przyglądają się temu zjawisku, zbierając opinie różnych grup społecznych, próbując znaleźć przyczyny braku akceptacji, zidentyfikować jego skutki oraz poszukując sposobów na zmianę postaw wobec matek karmiących piersią. W moim wystąpieniu staram się zebrać wnioski wynikające z tych badań.

Matki karmiące w miejscach publicznych mogą spotkać się z nieprzyjemnymi lub wrogimi reakcjami otoczenia, a nawet z zakazem karmienia piersią w miejscu, które wybrały. W związku z tym część kobiet unika karmienia poza domem lub decyduje się karmić w samochodzie. Może to znacząco utrudniać codzienne funkcjonowanie, zwłaszcza gdy kobieta opiekuje się także starszym dzieckiem, a ponadto prowadzić do izolacji i pogorszenia stanu psychicznego. Inne matki karmią poza domem, ale odczuwają wówczas dyskomfort lub wstyd.

Nieprzychylny stosunek do publicznego karmienia piersią bywa związany z brakiem wiedzy i błędnymi przekonaniem, takimi jak przeświadczenie, że kobieta może dowolnie wybrać moment karmienia, lub że mleko kobiece stanowi zagrożenie epidemiologiczne. Badacze wskazują także na związek z życzliwym i wrogim seksizmem oraz z dualnym postrzeganiem kobiecych piersi — zarówno jako symbolu opiekuńczości, jak i obiektu seksualnego.

Do możliwych sposobów zmiany postaw społecznych wobec karmienia piersią w przestrzeni publicznej należą:

- wprowadzenie aktów prawnych chroniących karmienie naturalne,
- zwiększanie poziomu wiedzy na ten temat oraz większa ekspozycja na widok matek karmiących — poprzez ich obecność w mediach, na plakatach, billboardach itp.,
- tworzenie komfortowych i przyjaznych przestrzeni oraz pomieszczeń, w których matka może spokojnie nakarmić swoje dziecko.

Szczególną grupą badaną są matki karmiące długo, ponieważ potrzeba karmienia poza domem z oczywistych względów jest większa, trwa dłużej i dotyczy też starszych dzieci, co dodatkowo wzbudza kontrowersje. Z kolei mamy te wykazują większą odporność na krytykę — nie zmienia ona ich nastawienia do kontynuowania karmienia. Badanie przeprowadzone między 17 lutego a 5 marca 2017 roku wśród 4168 kobiet karmiących piersią dzieci w wieku 12–36 miesięcy wykazało, że 57,6% matek karmiło bez ograniczeń

dotyczących miejsca, również w miejscach publicznych (Bębenek i wsp., 2019). Z kolei badanie prowadzone przez Nutropharma w dniach 28.04–11.05.2021 objęło ogółem 8033 kobiety karmiące dzieci w różnym wieku, ale głównie powyżej 6 m-cy (18,7%), 1–2 lata (ok. 40%), 2–3 lata (ok. 20%) wykazało, że tylko 17,8% kobiet usłyszało, że publiczne karmienie piersią jest krępujące dla otoczenia (Raport 2021).

Piśmiennictwo:

- Grzyb J, Grzyb Ł, Wilińska M. Perception and practice removed from public places in Poland, *Journal of Mother and Child*, 2021
- Hauck Y. L. I in., Helpful and challenging aspects of breastfeeding in public for women living in Australia, Ireland and Sweden: a cross-sectional study, *International Breastfeeding Journal*, 2020
- Grant A. et al, View sand experience of breastfeeding in public: A qualitative systematic review, *Maternal & Child Nutrition*, 2022
- Kosakowska-Berezecka i in., Gorsze dla kobiet, złe dla wszystkich: badanie 62 krajów potwierdza i rozszerza zasady ambiwalentnego seksizmu, ujawniając większą dysfunkcję społeczną w krajach seksistowskich, *Social Psychological and Personality Science*, 2025
- Glick P & all, Beyond Prejudice as Simple Antipathy: Hostile and Benevolent Sexism Across Cultures. *Journal of Personality and Social Psychology*, 1996
- Bresnahan, Zu, Zuang, and Yan, “He Wants a Refund Because I’m Breastfeeding My Baby”: A Thematic Analysis of Maternal Stigma for Breastfeeding in Public, *Stigma and Health*, 2020
- Agata Olejnik 1/, Aleksandra Adamczewska 1/, Karolina Kossakowska, Karmienie piersią w miejscach publicznych w opinii kobiet, <https://www.researchgate.net/publication>
- Hermelińska A., Kotłęga E., Kamyk-Wawryszuk A., Karmienie piersią dziecka w miejscach publicznych a postawy kobiet i mężczyzn – komunikat z badań
- Dz.U.2022.0.1225 t.j. - Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie
- <https://rodzinaipraca.gov.pl/narzedzia-godzenia-rol/pokoj-dla-kobiet-w-ciazy-i-karmiacych-mam/>
- <https://www.pracujezpelnapiersia.pl/2016/02/07/pomieszczenie-do-odpoczynku-w-zakladzie-pracy-dla-kobiet-w-ciazy-i-karmiacych-matek/>
- <https://zaufajpoloznej.pl/karmienie-piersia-w-miejscu-publicznym-oczekiwania-vs-rzeczywistosc/>
- <https://www.edziecko.pl/rodzice/7,79361,31070910,weganska-restauracja-zakazala-matom-karmienia-dzieci-piersia.html>
- <https://dziennikbaltycki.pl/prawomocny-wyrok-ws-karmienia-piersia-w-sopockiej-restauracji-przeprosiny-i-2-tys-zl-dla-kobiety-zdjecia/ar/12768777>
- <https://kobieta.onet.pl/celebryci/doda-o-karmieniu-piersia-w-miejscach-publicznych-to-czesc-intymna-kobiety/tpf4djy>
- <https://kobieta.gazeta.pl/kobieta/7,107881,31422652,marcelina-zawadzka-karmi-piersia-w-miejscach-publicznych-na.html>
- <https://kobieta.gazeta.pl/kobieta/7,107881,31422652,marcelina-zawadzka-karmi-piersia-w-miejscach-publicznych-na.html>
- <https://kobieta.gazeta.pl/kobieta/7,107881,31031968,za-wybryk-nieobyczajny-nawet-1500-zl-grzywny-a-co-z-karmieniem.html>
- Bębenek D, Nehring-Gugulska M, Żukowska-Rubik M, et al. Long-term breastfeeding observation in the context of early childhood dental caries prophylaxis. Poster for Medela’s 14th International Breastfeeding and Lactation Symposium. London, 4-5 April 2019) <https://cnol.kobiety.med.pl/wp-content/uploads/2021/05/Raport-nt.-dlugiego-karmienia-piersia-w-Polsce-1.pdf>
- Raport na temat długiego karmienia piersią w Polsce 2021. <https://cnol.kobiety.med.pl/wp-content/uploads/2021/05/Raport-nt.-dlugiego-karmienia-piersia-w-Polsce-1.pdf>